

Záznam z biologického ohledání lokality

Posouzení biologického stavu areálu a možného výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v okolí stávajících průmyslových hal

Stávající průmyslový areál určený k revitalizaci a sanaci v souvislosti se záměrem revitalizace areálu
Královodvorských železáren

Záměr	Revitalizace areálu Královodvorských železáren
Lokalita	ul. Tovární, Králův Dvůr
Katastrální území	Králův Dvůr
Dotčené pozemky dle projektových podkladů	parc. č. 702, 704, 707, 708, 715, 717, 718, 720, 722, 723, 726, 731, 732, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 267/1, 267/5, 267/6, 267/7, 267/8, 267/9, 267/10, 267/11, 267/12, 267/13, 267/14, 267/15, 267/16, 267/22, 267/23, 267/24, 267/25, 267/26, 267/81, 267/82, 267/83, 267/84, 267/85, 267/86, 267/87, 267/88, 267/89, 267/90, 267/91, 267/92, 267/93, 267/94, 267/95, 267/96, 267/97; navazující úpravy rovněž na dalších pozemcích dle situačních výkresů
Předmět posouzení	biologické ohledání venkovních ploch průmyslového areálu a navazujících antropogenně ovlivněných stanovišť
Zpracovatel	Ing. Milena Hebronová
Datum ohledání / fotodokumentace	19.05.2026
Datum zpracování	26.05.2026
Email:	milena.hebronova@rotagroup.cz

1. Účel záznamu

Tento záznam je zpracován za účelem vyhodnocení biologického stavu venkovních ploch bývalého průmyslového areálu Královodvorských železáren a ověření možného výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v prostoru plánované revitalizace a sanace území. Posouzení je zaměřeno zejména na charakter stanovišť v areálu, míru antropogenního ovlivnění území, přítomnost sukcesní a ruderalní vegetace, potenciální výskyt invazních druhů rostlin a možné známky výskytu zvláště chráněných druhů živočichů, zejména plazů, obojživelníků, ptáků a drobných savců.

Záznam vychází z místního biologického ohledání areálu, z vyhodnocení fotodokumentace a z dostupných biologických podkladů vztahujících se k širšímu území koridoru Litavky. Posouzení je koncipováno jako informativní odborné ohledání aktuálního stavu území, nikoli jako detailní vícefázový biologický monitoring v průběhu celého vegetačního období.

Účelem záznamu je zejména orientační vyhodnocení biologického významu dotčených ploch a identifikace případných ekologicky citlivějších částí území, které mohou vyžadovat zvýšenou pozornost při navazující přípravě a realizaci záměru.

2. Identifikace záměru a charakteristika území

Zájmové území se nachází v průmyslové části města Králův Dvůr v prostoru bývalého hutního a slévárenského areálu. Jedná se o dlouhodobě antropogenně zatížený brownfield s historickou hutní a slévárenskou výrobou, ve kterém byl provoz ukončen v březnu roku 2021. Před ukončením provozu došlo k zabezpečení areálu a následně je zajišťována průběžná správa a údržba s cílem omezit další technickou degradaci objektů, vznik sekundárních environmentálních rizik a nekontrolovaný rozvoj sukcesní vegetace.

Území je tvořeno převážně rozsáhlými zpevněnými plochami, manipulačními komunikacemi, zbytky technologické infrastruktury, lokálně degradovanými plochami navážek a výsypek, plochami s narušeným půdním profilem a sukcesní vegetací antropogenního charakteru. Součástí areálu jsou místy spontánně zarůstající plochy s výskytem ruderalních druhů, invazních neofytů a náletových dřevin. Dřevinná vegetace je tvořena jednak pozůstatky původních sadových a alejových výsadeb, jednak spontánně vzniklými náletovými porosty.

Dle územního plánu jsou pozemky určeny pro umístění těžké výroby a energetiky. Posuzované plochy představují území dlouhodobě využívané k průmyslovým účelům a nenacházejí se zde přírodě blízké biotopy většího plošného rozsahu.

3. Použité podklady

Pro zpracování záznamu byly použity zejména:

- projektové podklady záměru,
- místní biologické ohledání venkovních ploch areálu,
- fotodokumentace jednotlivých částí území,
- dostupné biologické průzkumy širšího území Litavky, Biologický průzkum v rámci projektu „Králov Dvůr – obchvat – III. část“, Ing. Mgr. Michal Pravec & kol., září 2023, zaměřený zejména na výskyt užovky podplamaté v koridoru Litavky a navazujících břehových stanovištích,

- údaje z nálezové databáze ochrany přírody AOPK ČR,
- botanické a zoologické podklady z let 2017–2023,
- právní a metodické podklady vztahující se k ochraně zvláště chráněných druhů dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

4. Stručný popis biologického stavu lokality

Posuzované území představuje rozsáhlý průmyslový brownfield dlouhodobě ovlivněný hutní a slévárenskou výrobou a souvisejícími antropogenními zásahy. Charakter území je převážně technogenní, s vysokým podílem zpevněných ploch, narušeným půdním prostředím a lokálním výskytem starých ekologických zátěží.

Vegetace v areálu má převážně ruderální a sukcesní charakter odpovídající dlouhodobě neudržovanému průmyslovému areálu. Vyskytují se zejména běžné nitrofilní druhy, náletové dřeviny a místy invazní druhy rostlin, především křídlatka japonská, trnovník akát a javor jasanolistý. Místy dochází k výraznějšímu sukcesnímu zarůstání a vytváření hustých, zapojených porostů s omezenou ekologickou prostupností.

Ekologicky hodnotnější části území se nacházejí zejména při severním a severovýchodním okraji areálu v návaznosti na koridor Litavky a navazující břehové porosty. Koridor Litavky představuje biologicky nejvýznamnější prvek širší lokality a tvoří ekologický systém odlišný od vlastních průmyslových ploch areálu. Z dostupných biologických podkladů vyplývá výskyt některých zvláště chráněných druhů vázaných zejména na vodní a pobřežní biotopy Litavky, především užovky podplamaté a vydry říční. Tyto údaje se však vztahují především k prostoru vodního toku a navazujících břehových stanovišť, nikoli přímo k vlastním technickým a zpevněným plochám areálu.

Na význam koridoru Litavky upozorňuje také biologický průzkum zpracovaný Ing. Mgr. Michalem Pravcem & kol. v roce 2023 pro navazující záměr III. etapy obchvatu Králova Dvora. Tento průzkum potvrdil výskyt užovky podplamaté v koridoru Litavky; v jarním aspektu byla zjištěna přítomnost plujícího mláděte a odpočívajícího dospělého v porostu křídlatky japonské a početnost druhu byla odhadnuta přibližně na 10 jedinců. Průzkum současně vyhodnotil sledovaný úsek Litavky jako biotop se stálým výskytem tohoto druhu. Tyto výsledky se vztahují především k vodnímu toku, jeho břehům a bezprostředně navazujícím pobřežním stanovištím, nikoli k vlastním technickým a zpevněným plochám průmyslového areálu.

Pro posuzovaný záměr z toho vyplývá, že vlastní průmyslové, manipulační a stavebně-technické plochy areálu lze hodnotit jako biologicky méně významné, avšak severní a severovýchodní okraj areálu v návaznosti na Litavku a Suchomastský potok musí být považován za ekologicky citlivější kontaktní zónu. V této části území je nutné při přípravě a realizaci záměru respektovat doložený výskyt zvláště chráněných druhů vázaných na vodní a břehové biotopy.

V rámci širší lokality bylo rovněž zaznamenáno šíření invazních druhů rostlin, zejména křídlatky japonské a trnovníku akátu, které místy vytvářejí husté porosty způsobující zastínění a omezení biologické prostupnosti břehových stanovišť. Pokračující sukcesní zarůstání a absence systematického managementu vegetace mohou lokálně snižovat druhovou pestrost a ekologickou kvalitu některých částí území.

5. Metodika biologického ohledání

Biologické ohledání bylo provedeno formou vizuální prohlídky venkovních ploch areálu, sukcesních porostů, okrajových vegetačních struktur, manipulačních ploch, zpevněných komunikací, technických objektů a dalších antropogenně ovlivněných částí území. Součástí šetření bylo rovněž vyhodnocení dostupné fotodokumentace a posouzení ekologických vazeb území na koridor Litavky a navazující břehové porosty.

Pozornost byla zaměřena zejména na:

- možné pobytové stopy zvláště chráněných druhů živočichů,
- potenciální úkrytové struktury pro plazy a drobné savce,
- přítomnost vodních nebo vlhkých mikrostanovišť,
- charakter vegetace a sukcesních porostů,
- výskyt invazních a nepůvodních druhů rostlin,
- ekologickou návaznost území na koridor Litavky.

V rámci šetření byly sledovány zejména pobytové znaky plazů a obojživelníků (svlečky, pobytové dutiny, úkryty pod konstrukcemi, kameny nebo vegetací), dále známky hnízdění ptáků, výskyt drobných savců a celkový charakter biotopů z hlediska jejich potenciální ekologické hodnoty.

6. Výsledky biologického ohledání

6.1 Ohledáním zastižené druhy rostlin a charakter vegetace a stanovišť

Vegetace v areálu má převážně ruderalní a sukcesní charakter. Převládají antropogenně podmíněná společenstva běžných nitrofilních druhů, lokálně doplněná náletovými dřevinami a invazními neofyty. Místy dochází k spontánní sukcesi na neudržovaných plochách s narušeným půdním profilem.

Dřeviny

V okolí zpevněných ploch byly v minulosti vysazeny zejména alejové stromy, převážně lípy srdčité (*Tilia cordata*). Dále byly zaznamenány jednotlivé vzrostlé exempláře i skupiny dřevin, mezi nimiž se vyskytují zejména javor spp. (*Acer sp.*), javor babyka (*Acer campestre*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), javor jasanolistý (*Acer negundo*), topol bílý (*Populus alba*), topol černý (*Populus nigra*), topol osika (*Populus tremula*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), habr obecný (*Carpinus betulus*), ořešák královský (*Juglans regia*), smrk pichlavý (*Picea pungens*), smrk ztepilý (*Picea abies*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), vrba bílá (*Salix alba*), vrba jíva (*Salix caprea*) a místy také ovocné dřeviny, zejména hrušeň (*Pyrus sp.*).

Významnou složku vegetace tvoří keřové a náletové porosty, které jsou často tvořeny juvenilními jedinci dřevin a vytvářejí husté, místy až neprostupné skupiny. Z keřových druhů byly zaznamenány zejména růže šípková (*Rosa canina*), hloh obecný (*Crataegus monogyna*), trnka obecná (*Prunus spinosa*), bez černý (*Sambucus nigra*), dřín obecný (*Cornus mas*) a ostružiník křovitý (*Rubus fruticosus* agg.). Místy se vyskytuje také plamének plotní (*Clematis vitalba*), který přispívá k zarůstání a zahušťování porostů.

Byliny

Bylinné patro je tvořeno převážně běžnými ruderními a nitrofilními druhy. Zaznamenány byly například kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*), pelyněk černobýl (*Artemisia vulgaris*), vratič obecný (*Tanacetum vulgare*), lopuch větší (*Arctium lappa*), svlačec rolní (*Convolvulus arvensis*), šťovík tupolistý (*Rumex obtusifolius*), čekanka obecná (*Cichorium intybus*), řebříček obecný (*Achillea millefolium*), pcháč oset (*Cirsium arvense*), merlík bílý (*Chenopodium album*) a pravděpodobně také lebeda rozkladitá (*Atriplex patula*).

Trávy

Travná vegetace je tvořena zejména vysokostébelnými a expanzivními druhy trav. Nejčastěji byly zaznamenány ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), srha laločnatá (*Dactylis glomerata*), psárka luční (*Alopecurus pratensis*), jilek vytrvalý (*Lolium perenne*), třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*), chrastice rákosovitá (*Phalaris arundinacea*) a místy také rákos obecný (*Phragmites australis*).

Invazivní druhy

Významnou složku vegetace tvoří rovněž invazivní a expanzivní druhy. Nejčastěji byl zaznamenán javor jasanolistý (*Acer negundo*), dále trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*), zlatobýl kanadský (*Solidago canadensis*) a místy také zlatobýl obrovský (*Solidago gigantea*). Lokálně byla zaznamenána také netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*). Tyto druhy místy vytvářejí souvislé porosty a významně ovlivňují charakter vegetace v areálu.

Ekologicky hodnotnější vegetační struktury se nacházejí především při severním a severovýchodním okraji areálu v návaznosti na koridor Litavky a břehové porosty. Tyto části území vykazují vyšší vegetační diverzitu a představují významnější migrační a úkrytový prostor pro běžné druhy živočichů. Současně však místy dochází k nadměrnému zahuštění sukcesních porostů a šíření invazivních druhů, což může lokálně snižovat biologickou propustnost území a omezovat druhovou pestrost stanovišť. Místy nadměrně zapojené sukcesní porosty a šíření invazivních druhů mohou lokálně snižovat ekologickou propustnost území a ovlivňovat druhovou pestrost stanovišť.

Shrnutí

Celkově lze vegetaci zájmového území charakterizovat jako mozaiku sukcesních náletových porostů dřevin, ruderní bylinné vegetace, nitrofilních lemových společenstev, expanzivních travinných porostů a invazivních společenstev s dominancí křídlatky a akátu. Vegetace odpovídá dlouhodobě opuštěnému a neudržovanému průmyslovému areálu bez pravidelného managementu.

Nebyla zjištěna přítomnost přírodě blízkých biotopů s vyšší ekologickou stabilitou ani stanovišť odpovídajících dlouhodobému výskytu zvláště chráněných druhů vázaných na zachovalé přírodní prostředí.

6.2 Zvláště chráněné druhy rostlin

V rámci botanického ohledání ani na základě vyhodnocení dostupné fotografické dokumentace nebyl v řešeném území zjištěn výskyt zvláště chráněných druhů rostlin dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. Ve vegetaci převládají běžné ruderální a sukcesní druhy, nitrofilní vegetace a invazní či expanzivní taxony. Zároveň nebyla zaznamenána přítomnost floristicky cenných stanovišť, druhově bohatých luk, xerothermních trávníků, mokřadních biotopů ani reliktních či jinak ochránářsky významných rostlinných společenstev. Vegetace území je z botanického hlediska běžná a odpovídá charakteru dlouhodobě antropogenně ovlivněného průmyslového areálu.

6.3 Ohledáním zastižené druhy živočichů a jejich stanoviště

Plazi a obojživelníci

V předmětném území průmyslového areálu nebyl v rámci uskutečněného ohledání zjištěn výskyt obojživelníků a plazů. Z hlediska vhodných biotopů pro možný výskyt plazů a obojživelníků, je nutné konstatovat, že území postrádá přirozené vodní plochy a stabilní vlhká mikrostanoviště odpovídající jejich reprodukčním nárokům.

Zarůstáním náletovými dřevinami a invazními druhy, zejména trnovníkem akátem a křídlatkou japonskou, dochází ke vzniku hustých a stinných porostů s omezenou průchodností, které snižují rozsah potenciálně vhodných stanovišť pro výskyt plazů.

Uvedené zjištění se vztahuje k vlastním prohlíženým plochám průmyslového areálu. Nelze je vztahovat na celý navazující koridor Litavky, kde byl dřívějším biologickým průzkumem doložen výskyt užovky podplamaté a kde je nutné respektovat vodní a břehové biotopy jako ekologicky citlivější část širší lokality.

Ptáci

V rámci biologického ohledání zájmového území byl v posuzovaném nevyužívaném průmyslovém areálu zaznamenán výskyt typických synantropních a eurytopních druhů ptáků, vázaných na mozaiku sukcesních porostů, ruderálních ploch, okrajové zeleně a technických struktur bývalého výrobního areálu. Nebyla zjištěna přítomnost hnízdních kolonií ani aktivních hnízd, nicméně území vykazuje charakter prostředí, které tyto druhy běžně využívají k potravní aktivitě, odpočinku nebo přechodnému výskytu.

Mezi druhy, které byly v rámci ohledání zaznamenány při využití zpevněných ploch, stavebních konstrukcí a bezprostředního okolí objektů, patří holub domácí, straka obecná a špaček obecný.

V okrajových sukcesních porostech areálu a jeho nejbližšího okolí a přechodové zóny mezi zástavbou a vegetací pak byl zaznamenán holub hřivnáč, hrdlička zahradní, kos černý, červenka obecná, budníček menší, pěnkava obecná, sýkora koňadra, sýkora modřinka a zvonek zelený.

V rámci průzkumu lokality byl dále nad areálem zaznamenán přelet strakapouda velkého.

Savci

Z hlediska savců nebyla během průzkumu v areálu přímo zaznamenána přítomnost ani pobytové stopy žádného druhu. S ohledem na charakter území však nelze výskyt některých druhů zcela vyloučit, případně lze předpokládat jejich přechodné využívání areálu nebo jeho okrajových částí. Jedná se zejména o krtka obecného (potenciální výskyt v nezpevněných a obtížně přístupných okrajových

partiích) a zajíce polního a hraboše polního (možný přechodný výskyt v zatravněných sukcesních okrajových částech areálu).

6.4 Zvláště chráněné druhy živočichů

V průběhu biologického ohledání nebyl na vlastních technických, manipulačních a zpevněných plochách průmyslového areálu zaznamenán výskyt zvláště chráněných druhů živočichů ani pobytové stopy svědčící o jejich stabilním využívání těchto ploch. Nebyly nalezeny pobytové dutiny, svlečky, zimoviště, líhniště ani jiné známky pravidelného využívání vlastního areálu plazy nebo obojživelníky.

Tento závěr se však vztahuje pouze k plochám přímo prověřeným v rámci místního ohledání areálu. Nelze jej vztahovat na celý koridor Litavky a navazující břehové porosty. V těchto partiích širší lokality byl dřívějším biologickým průzkumem potvrzen výskyt užovky podplamaté. Koridor Litavky proto představuje ekologicky významnou část širšího území a je třeba jej při přípravě a realizaci záměru považovat za citlivý prvek z hlediska ochrany zvláště chráněných druhů.

Záměr proto musí být nastaven tak, aby nedocházelo k přímému zásahu do břehových stanovišť Litavky, ke zhoršení migrační a úkrytové funkce břehových porostů, ke znečištění vodního toku ani k vytvoření významného rizika střetu jedinců zvláště chráněných druhů se stavební technikou.

6.5 Invazní druhy a ekologický stav území

V širším okolí areálu a lokálně i v jeho okrajových částech byly zaznamenány invazní a nepůvodní druhy rostlin typické pro antropogenně narušené lokality v okolí Litavky. Přítomnost invazních porostů, zejména křídlatky japonské, zlatobýlu a dalších neofytů, potvrzuje degradovaný charakter území a omezenou ekologickou kvalitu současného stavu.

Současný stav území je navíc zatížen historickou kontaminací horninového prostředí a podzemních vod. Historická kontaminace území představuje environmentální riziko zejména ve vztahu k horninovému prostředí, podzemním vodám a navazujícím vodním ekosystémům širší lokality.

7. Vyhodnocení biologického významu lokality

Na základě provedeného biologického ohledání lze konstatovat, že vlastní technické, manipulační a zpevněné plochy průmyslového areálu nepředstavují přírodě blízké stanoviště s vysokou biologickou hodnotou. Území je dlouhodobě antropogenně ovlivněno, technicky degradováno a zatíženo historickou průmyslovou činností i starými ekologickými zátěžemi. Charakter stanovišť v rámci vlastního areálu je převážně technogenní, s vysokým podílem zpevněných a narušených ploch, sukcesních ruderalních porostů a lokálním výskytem invazních druhů rostlin.

V rámci ohledání nebyla ve vlastních provozních plochách areálu zjištěna přítomnost přírodě blízkých biotopů s vyšší ekologickou stabilitou ani stanovišť odpovídajících stabilnímu výskytu zvláště chráněných druhů vázaných na zachovalé přírodní prostředí. Zaznamenán byl zejména výskyt běžných synantropních a eurytopních druhů ptáků využívajících areál převážně k potravní aktivitě a přechodnému pohybu.

Za biologicky nejvýznamnější část širší lokality je nutné považovat koridor Litavky a navazující břehové porosty při severním a severovýchodním okraji území. Dřívější biologický průzkum v tomto koridoru potvrdil výskyt užovky podplamaté a vyhodnotil sledovaný úsek Litavky jako biotop se stálým výskytem tohoto druhu. Severní a severovýchodní kontaktní zóna areálu proto vyžaduje zvýšenou pozornost při navazující přípravě a realizaci záměru.

Současně bylo zjištěno místní šíření invazních a expanzivních druhů rostlin, zejména křídlatky japonské, trnovníku akátu a javoru jasanolistého. Nadměrně zapojené sukcesní porosty mohou lokálně snižovat ekologickou prostupnost území a druhovou diverzitu stanovišť. Zásahy do vegetace v kontaktní zóně s Litavkou proto musí být řízené, šetrné a prováděné se zohledněním funkce břehového koridoru pro zvláště chráněné druhy i běžné druhy živočichů.

Celkově lze vlastní provozní plochy areálu hodnotit jako antropogenně silně ovlivněné území s omezenou biologickou hodnotou, avšak s významnou ekologickou vazbou na koridor Litavky a navazující břehové porosty. Tato vazba představuje hlavní biologický limit záměru.

8. Doporučená preventivní opatření

1. Před zahájením prací v blízkosti Litavky a Suchomastského potoka provést aktualizaci kontrolu zaměřenou na případný výskyt plazů a obojživelníků, případně dalších zvláště chráněných druhů vázaných na vodní a břehové biotopy. Případný výskyt plazů a obojživelníků nebyl prokázán, ale nelze jej zcela vyloučit zejména v návaznosti na koridor Litavky.
2. Práce v kontaktní zóně s koridorem Litavky budou prováděny pod biologickým dozorem osoby s odpovídající herpetologickou erudicí. Biologický dozor před zahájením prací vymezí případná citlivá místa a stanoví potřebná preventivní ochranná opatření. V případě zjištění výskytu zvláště chráněného druhu, jeho úkrytu, zimoviště, líhniště nebo jiné pobytové struktury budou práce v dotčené části neprodleně přerušeny. Další postup bude projednán s příslušným orgánem ochrany přírody. Pokud by další pokračování prací mohlo znamenat zásah do ochranných podmínek zvláště chráněného druhu, bude před pokračováním prací postupováno v režimu výjimky podle zákona č. 114/1992 Sb.
3. Zařízení stavenišť, deponie materiálů, parkování stavební techniky a manipulační plochy budou umístovány přednostně na stávající zpevněné plochy a mimo břehové partie Litavky a Suchomastského potoka. Umístění těchto ploch nesmí vytvářet nové riziko zásahu do břehových porostů, úkrytových struktur plazů ani riziko splachu sedimentů nebo znečištěných vod do vodních toků.
4. Zachovat prostupnost území podél Litavky a minimalizovat zásahy do břehových porostů. V severní a severovýchodní části území realizovat zásahy do vegetace pouze v nezbytném rozsahu a šetrným způsobem, přednostně ručně a bez použití těžké mechanizace.
5. Omezit šíření invazních druhů rostlin v rámci následných vegetačních úprav a dlouhodobé péče o území. Při vegetačních úpravách a managementu zeleně zamezit dalšímu šíření invazních a expanzivních druhů, zejména křídlatky japonské, akátu, javoru jasanolistého a lokálně se šířících ruderalních neofytů.
6. Vegetační úpravy realizovat s využitím stanovištně vhodných a přednostně domácích druhů dřevin a bylin. Vhodně nastavený management vegetace může zahrnovat i citlivé probírky nadměrně zapojených sukcesních porostů s cílem posílení ekologické prostupnosti území a omezení dominance sukcesních porostů zaznamenaných v rámci biologického ohledání.
7. Kácení, odstraňování keřových porostů a příprava stavenišť spojená se zásahy do vegetace budou prováděny mimo hlavní hnízdní období ptáků (mimo období od 15. 3. do 15. 8. daného kalendářního roku), aby nedocházelo k rušení nebo usmrcování jedinců a ničení hnízd, či jiným zásahům do jejich přirozeného vývoje (§ 50 a § 5a zákona č. 114/1992 Sb.).

8. Bude zajištěna ochrana Litavky a Suchomastského potoka před splachem znečištěných vod, sedimentů a kontaminovaných materiálů ze stavenišť, zejména v souvislosti se sanačními, demoličními a zemními pracemi. Při provádění prací budou přijata organizační a technická opatření k omezení odnosu zemin, prachu, kalů a stavebních nebo sanačních materiálů mimo staveniště a do vodních toků. Deponie zemin a materiálů, manipulační plochy a parkování stavební techniky budou umístovány tak, aby nevytvářely riziko splachu do Litavky, Suchomastského potoka ani do jejich břehových partií.
9. Venkovní osvětlení navrhovat a provozovat tak, aby nedocházelo k nadměrnému světelnému rušení břehových porostů Litavky a ekologicky významnějších okrajových částí území.
10. Retenční a vegetační prvky v území řešit, pokud možno, přírodě blízkým způsobem s podporou navazujících vegetace a s možností využití drobnými živočichy.
11. V případě potvrzení výskytu zvláště chráněných druhů v průběhu realizace prací budou práce v dotčeném místě neprodleně přerušeny. Další postup bude projednán s příslušným orgánem ochrany přírody; bude-li to povaha zásahu vyžadovat, bude před pokračováním prací zajištěna příslušná výjimka podle zákona č. 114/1992 Sb.

9. Závěr

Na základě provedeného biologického ohledání a vyhodnocení dostupné fotodokumentace lze konstatovat, že vlastní technické, manipulační a zpevněné plochy průmyslového areálu představují dlouhodobě antropogenně zatížený brownfield s omezenou biologickou hodnotou. Charakter území odpovídá dlouhodobě průmyslově využívané a technicky degradované lokalitě s přítomností starých ekologických zátěží, rozsáhlých zpevněných ploch a převahou ruderní a sukcesní vegetace.

Vegetace areálu je tvořena převážně běžnými ruderními a nitrofilními druhy, sukcesními náletovými porosty a lokálně také invazními druhy rostlin, zejména křídlatkou japonskou, trnovníkem akátem a javorem jasanolistým. Místa byly zaznamenány výrazně zapojené porosty, které snižují ekologickou prostupnost některých částí území a podporují další sukcesní zarůstání bez systematického managementu vegetace.

V průběhu biologického ohledání nebyl na vlastních technických, manipulačních a zpevněných plochách přímo dotčených záměrem zaznamenán výskyt zvláště chráněných druhů živočichů ani pobytové stopy svědčící o jejich stabilním využívání těchto ploch. Nebyl potvrzen výskyt užovky podplamaté ani dalších zvláště chráněných druhů v prostoru plánovaných demolice, manipulačních ploch a navazujících technických částí areálu.

V návaznosti na severní a severovýchodní okraj řešeného území se nachází koridor Litavky s břehovými porosty, který představuje biologicky hodnotnější prvek širší lokality oproti vlastním technickým, manipulačním a zpevněným plochám areálu. Dřívější biologické podklady dokládají vázanost některých zvláště chráněných druhů, zejména užovky podplamaté, především na vodní tok Litavky a jeho bezprostřední břehové partie. Tyto partie nejsou jádrem navržené stavební ani provozní části záměru a při přípravě stavby je možné je prostorově respektovat. Případné zásahy v této části území budou omezeny na nezbytný rozsah a budou mít zejména charakter výchovných probírek přestárých nebo nadměrně zapojených porostů, odstraňování invazních a expanzivních druhů a vhodných dosadeb stanovištně odpovídající zeleně.

Při realizaci záměru proto bude rozhodující zejména zachování funkce koridoru Litavky a omezení zásahů do jeho břehových porostů. V kontaktní zóně s vodním tokem budou prováděny pouze nezbytné a šetrné zásahy, přednostně výchovného a managementového charakteru, zejména zásahy směřující k omezení invazních a expanzivních druhů, stabilizaci okrajové zeleně a zachování prostupnosti břehových stanovišť. Rozsáhlejší stavební zásahy, zařízení stavenišť, deponie materiálů a parkování techniky budou směřovány mimo břehové partie Litavky a Suchomastského potoka, přednostně na stávající zpevněné plochy areálu.

Při hodnocení lokality je současně nutné zohlednit přítomnost historické kontaminace horninového prostředí a podzemních vod, pokračující sukcesní zarůstání a další šíření invazních druhů rostlin. V případě dlouhodobého ponechání území bez odpovídající sanace a revitalizačních zásahů by přetrvával současný stav technicky degradovaného průmyslového areálu, včetně rizik spojených se starými ekologickými zátěžemi, šířením invazních neofytů a postupným zhoršováním stavu nevyužívaných ploch.

Sanace areálu, odstranění starých ekologických zátěží a navazující revitalizace území proto představují z environmentálního hlediska žádoucí směr řešení. Za vhodné lze považovat takové řešení, které bude respektovat ekologicky citlivější okrajové partie v návaznosti na Litavku, zohlední šetrnou koncepci kácení a vegetačních zásahů v okrajových částech území, zajistí ochranu Litavky a Suchomastského potoka před splachy a znečištěním a současně bude zahrnovat kvalitně navržené sadové úpravy s využitím stanovištně vhodných, přednostně domácích druhů dřevin a odpovídající následnou péči o nově založenou zeleň.

Při dodržení navržených preventivních opatření, zejména aktualizací kontroly před zahájením prací v kontaktní zóně s vodními toky, biologického dozoru při pracích v návaznosti na koridor Litavky, omezení zásahů do břehových porostů, vhodného načasování kácení a ochrany vodních toků před splachem znečištěných vod, sedimentů a kontaminovaných materiálů, lze záměr z hlediska biologických poměrů považovat za přijatelný. Současně lze sanaci areálu a navazující revitalizaci území hodnotit jako environmentálně žádoucí postup směřující k omezení ekologických rizik spojených se stávajícím stavem areálu a s historickou průmyslovou činností. Nové využití území zároveň vytváří věcný a investiční rámec pro provedení sanačních, demoličních a revitalizačních prací.

10. Právní a metodická východiska

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zejména obecná ochrana volně žijících živočichů, ochrana volně žijících ptáků a ochrana zvláště chráněných druhů.
- Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů, OPŽP / MŽP, 2023.
- Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zejména ustanovení vztahující se ke zvláště chráněným druhům rostlin a živočichů.
- Nálezová databáze ochrany přírody Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) a dostupné biologické průzkumy širšího území koridoru Litavky z let 2017–2023.
- Biologický průzkum v rámci projektu „Králov Dvůr – obchvat – III. část“, Ing. Mgr. Michal Pravec & kol., září 2023.
- Standardy péče o přírodu a krajinu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), zejména metodické standardy vztahující se k péči o dřeviny, vegetační prvky a ekologicky významná stanoviště v urbanizovaném území.
- Botanické, zoologické a biologické průzkumy širšího území Litavky z let 2017–2023 a navazující biologická ohledání lokality z let 2024–2026.

Příloha č. 1 – Fotodokumentace vybraných částí objektu

Vybraná fotodokumentace dokládá současný stav stávajícího průmyslového areálu bývalé slévárny v ulici Tovární v Králově Dvoře a jeho bezprostředního okolí. Území je charakteristické dlouhodobým antropogenním zatížením, přítomností rozsáhlých zpevněných ploch, degradovaných porostů sukcesního charakteru a stopami historické průmyslové činnosti.

Biologické ohledání bylo zaměřeno zejména na ověření možného výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, především druhů využívajících opuštěné objekty, porosty a navazující liniové vegetační struktury. Současně bylo posuzováno, zda se přímo v plochách dotčených záměrem nacházejí přírodně hodnotná stanoviště nebo stabilně využívané biotopy zvláště chráněných druhů.

Z provedeného místního šetření vyplynulo, že vlastní plochy bývalého průmyslového areálu mají převážně charakter ekologicky silně narušeného brownfieldu s nízkou biologickou hodnotou. Vegetace je tvořena převážně ruderalními a sukcesními porosty s častým zastoupením invazních a nepůvodních druhů rostlin typických pro dlouhodobě narušená stanoviště v okolí průmyslových areálů.

Biologicky významnější vazby jsou vázány především na širší koridor Litavky a Suchomastského potoka, zejména na břehové porosty a vlhčí části území mimo hlavní plochy demolovaných objektů. V širším území je doložen výskyt zvláště chráněných druhů, zejména užovky podplamaté v koridoru Litavky a vydry říční. V rámci vlastních technických a manipulačních ploch dotčených záměrem nebyl jejich výskyt při provedeném ohledání zaznamenán; tato skutečnost však nemění potřebu chránit severní a severovýchodní kontaktní zónu areálu navazující na břehové biotopy Litavky.

Současný stav území současně potvrzuje potřebu sanace a revitalizace areálu. Dlouhodobé ponechání území bez zásahu by vedlo k pokračující degradaci stavebních konstrukcí, dalšímu šíření invazních druhů rostlin a přetrvávání environmentálních rizik spojených se starými ekologickými zátěžemi.

Foto 1: Pohled z východní části areálu směrem na sever

*V prostoru jsou patrné husté sukcesní porosty tvořené převážně keřovým patrem, náletovými dřevinami a vysokou ruderalní vegetací podél okraje zpevněné komunikace. Dominují zapojené porosty křídlatky (*Reynoutria* sp.) a dalších expanzivních druhů typických pro dlouhodobě neudržované průmyslové plochy. Vegetace odpovídá běžným antropogenně ovlivněným stanovištím bez známek výskytu zvláště chráněných druhů nebo přírodně hodnotných biotopů.*

Foto 2: Pohled ze severní části areálu směrem na jihozápad

Na fotografii jsou zachyceny rozsáhlé betonové panely bývalých manipulačních ploch a komunikací s lokálním zarůstáním spár a okrajů ruderalní vegetací. V okolí ploch se vyskytují roztroušené sukcesní porosty a jednotlivé náletové dřeviny. Stanoviště má výrazně technický a antropogenně narušený charakter s minimální ekologickou hodnotou. Pobytové stopy zvláště chráněných druhů nebyly zaznamenány

Foto 3: Pohled od jižní části areálu směrem na ulici Tovární

Fotografie zachycuje okrajovou část areálu se sečeným ruderalizovaným porostem, jednotlivými náletovými dřevinami a přilehlou průmyslovou halou. Vegetace odpovídá běžné doprovodné zeleni průmyslových ploch. Biotop je silně ovlivněn pravidelnou údržbou a technickým využitím okolních ploch.

Foto 4: Porost podél severní hranice areálu

*Porost podél severní hranice tvoří husté náletové dřeviny, keře a vysoká bylinná vegetace v těsné návaznosti na objekty areálu. Místy jsou patrné souvislé porosty invazních a expanzivních druhů, zejména zlatobýlu (*Solidago* sp.). Vegetace vznikla spontánní sukcesí na dlouhodobě neudržovaných plochách. Lokálně může poskytovat úkryt běžným druhům ptáků, během biologického ohledání však nebyla zjištěna aktivní hnízdiště ani výskyt zvláště chráněných druhů.*

Foto 5: Porost v severovýchodní části areálu

Porost představuje souvislejší vegetační prvek navazující na okolní zeleň a širší koridor Litavky. Z ekologického hlediska může plnit funkci lokálního migračního a úkrytového koridoru pro běžné druhy živočichů a přispívat k ekologické konektivitě území. Současně vytváří vhodné podmínky pro výskyt běžných druhů ptáků a bezobratlých vázaných na liniovou a doprovodnou zeleň. V porostu jsou současně patrné nepůvodní a expanzivní druhy vegetace typické pro narušená stanoviště.

Foto 6: Severní okrajová část areálu

*V severní části areálu jsou patrné husté sukcesní křovinné porosty vzniklé spontánním zarůstáním nevyužívaných ploch. Vegetace odpovídá běžným ruderním stanovištím bez známek výskytu zvláště chráněných druhů plazů, obojživelníků nebo jiných významných živočichů. Lokálně jsou zastoupeny expanzivní nepůvodní druhy vegetace, včetně křídlatky, doplněné běžnými náletovými dřevinami a jednotlivými exempláři akátu trnovníku (*Robinia pseudoacacia*).*

Foto 7: Severní část areálu

Prostor bývalé komunikace a manipulačních ploch je silně antropogenně ovlivněný, s částečně obnaženým povrchem a lokálním zarůstáním náletovou vegetací při okrajích komunikace. Vegetace je tvořena převážně běžnými ruderalními druhy a sukcesními dřevinami bez významnější ekologické hodnoty.

Foto 8: Pohled na severozápad z východní části areálu

*Fotografie zachycuje sukcesní porosty podél okraje zpevněné plochy a komunikace. Vegetace má ruderalizovaný charakter s vysokým podílem expanzivních druhů. Dominantní jsou souvislé, místy doplněné vysokými travinami, náletovými dřevinami a jednotlivými akáty trnovníky (*Robinia pseudoacacia*). Stanoviště odpovídá běžně narušeným průmyslovým plochám.*

Foto 9: Pohled se ze západní strany areálu směrem na sever

Rozsáhlé zpevněné panelové plochy bývalého průmyslového areálu vykazují minimální biologickou hodnotu a pouze lokální zarůstání ruderalní vegetací. Biologické ohledání neprokázalo přítomnost pobytočných stop zvláště chráněných druhů živočichů.

Foto 10: Území podél západní hranice areálu – pohled na jih

Západní okraj areálu navazuje na vegetační struktury směřující ke koridoru Litavky. Přestože širší okolí toku může představovat migračně významnější prostor, přímo v dotčené části území nebyly při ohledání zaznamenány známky výskytu zvláště chráněných druhů ani hodnotnějších biotopů. Vegetace vykazuje převážně ruderalizovaný charakter s podílem běžných expanzivních druhů.

Foto 11: Východní část území podél stávajících průmyslových objektů

Fotografie zachycuje průmyslové objekty a technicky upravené plochy s doprovodnou zelení tvořenou převážně okrasnými a běžnými městskými dřevinami. Vegetace má charakter běžné antropogenně podmíněné zeleně bez významnější ekologické hodnoty.

Foto 12: Jižní část území – pohled na severovýchod

Území je tvořeno kombinací zpevněných ploch, průmyslových objektů a rozptýlené doprovodné zeleně při okrajích komunikací a objektů. Vegetace je převážně ruderalizovaná a odpovídá běžnému charakteru aktivně využívaného průmyslového areálu. Biologické ohledání neprokázalo přítomnost zvláště chráněných druhů ani ekologicky hodnotných stanovišť přímo v prostoru plánovaných zásahů.